

Dankzij Fischer

Mijn woonplaats Gouda viert dit jaar dat het 750 jaar stadsrechten heeft, en de Goudse schaakvereniging Messemaker 1847 viert dat ze dit jaar 175 jaar bestaat. In het kader daarvan kwam mijn jeugdidool Jan Timman naar Gouda voor een boekpresentatie over zijn nieuwe boek, "The unstoppable American", over de spraakmakende aanloop naar zijn wereldkampioenschap in 1972. Dat mocht ik niet missen! Het was interessant en leuk, en de tijd vloog om; voor ik het wist fietste ik met een gesigneerd exemplaar weer terug naar huis. Maar daar wil ik het dit keer niet over hebben. Want tussen neus en lippen werd er bij gezegd dat één van de redenen tot het schrijven van dat boek het feit is dat het dit jaar 50 jaar geleden is dat de match tussen Fischer en Spasski is gespeeld. Dat wist ik natuurlijk wel, maar op dat moment viel er een kwartje bij mij.

Hoe werkt dat? Opeens kwamen allerlei beelden van vroeger terug. Mijn vader (hij heette trouwens ook Jan) was denk ik gefascineerd door de berichten in de media over de krankzinnige matches van Fischer (6-0, 6-0) waar Jan Timman 50 jaar later dit boek over zou schrijven, en had het plan opgevat om zijn zonen schaken te leren. Ik weet nog wel hoe dat ging; zoals je dat bij veel dingen die van groot belang voor je zijn nog weet. Wij waren boven op onze kamers. Op het kleedje op de eetkamertafel stond een bord en het kistje met de stukken, en wij moesten even naar beneden komen; mijn vader vertelde dat hij ons schaken ging leren. Ik vond het maar wat spannend; wat een mooie stukken. Echt schaken! Ik was 9 en mijn broer was 7. Mijn vader leerde ons in de weken erna de loop van de stukken maar veel meer kon hij ons niet leren. En waar mijn broer snel afhaakte had ik een vriendje bij ons in de straat, Bernard Bannink, en die had ook net schaken geleerd. Dat was leuk! We speelden Stratego, Risk, Carrière, Mediterranee, of Merville, maar ook meerdere keren per week een paar partijtjes schaak. En we bleken er allebei wel aanleg voor te hebben; hij leerde wat bij en won er een paar, toen kende ik dat trucje ook en leerde ik weer wat bij. Zo golfde het op en neer. In de kranten ging het inmiddels trouwens niet meer over Fischer, maar gingen de schaakberichten inmiddels over onze held, wereldtopper Jan Timman. Als het had gekund hadden we hem naar het WK geschreeuwd.. In 1979 meldden we ons aan bij Promotie, en de rest is geschiedenis. Daar bleken we meteen bij de top van de jeugd te behoren. Bernard groeide uit tot FIDE-meester en een echte topper in het eerste tiental, ik bleef in het tweede hangen en richtte me meer op het organiseren.

We zijn inmiddels 50 jaar verder. Ik ben ook 50 jaar ouder en ik kan me geen leven zonder schaken voorstellen. Sinds 1979 weet iedereen in mijn omgeving (familie, vrienden, werk) dat iedere dinsdagavond een beetje heilig is: dan ben ik weg, dan ga ik schaken. Ik heb er veel tijd ingestoken maar er ook heel veel voor terug gekregen. Ik heb mooie snelschaakavonden beleefd, mooie teamoverwinningen gevierd, promoties gevierd, degradaties weggedronken, Chinees gegeten na zaterdagwedstrijden, mooie buitenlandse toernooien gespeeld, mooie dingen gezien, interessante ontmoetingen gehad, vrienden opgedaan, noem het maar op. Zoals Manuel zegt: ik denk dat ik in een achterafstraatje in Andorra zelfs even Caïssa zelf heb gezien. Het bord en de stukken van mijn vader heb ik hier nog steeds in de kast staan, trouwens. Je kan er wel aan zien dat er heel veel mee geschaakt is.

Allemaal te danken aan het schaken, aan mijn vader en dus indirect aan Bobby Fischer. En het is mooi te merken dat niet alleen mijn vader was gefascineerd door Fischer maar dat dat nog steeds bestaat; eigenlijk is de hele schaakwereld nog niet klaar met dit fenomeen, en zijn er 50 jaar na dato nog altijd nieuwe dingen te ontdekken en te schrijven. Dank je wel Jan Timman. Dank je wel Jan Eggink!